

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

du

MARDI 9 FEVRIER 2021

Après-midi

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

DINSDAG 9 FEBRUARI 2021

Namiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.19 uur en voorgezeten door mevrouw Els Van Hoof.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 19 et présidée par Mme Els Van Hoof.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 Samengevoegde vraag en interpellatie van

- Wouter De Vriendt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De koloniale metissen" (55012533C)
- Annick Ponthier aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De opvolging van de resolutie van 29 maart 2018 over de metissen" (55000084I)

01 Question et interpellation jointes de

- Wouter De Vriendt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les métis coloniaux" (55012533C)
- Annick Ponthier à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le suivi de la résolution du 29 mars 2018 sur les métis" (55000084I)

01.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik verwijs naar de tekst van mijn vraag zoals ingediend.

De resolutie over de segregatie van de metissen uit Congo, Rwanda en Burundi van 29 maart 2018 werd unaniem aangenomen door de kamer. In de resolutie wordt het leed erkend van de zonen en dochters van Belgische koloniale die door de koloniale autoriteiten werden weggerukt bij hun moeders en geplaatst in Belgische tehuizen. Doorheen de decennia worstelden zij met administratieve problemen waaronder die van de nationaliteit, en konden zij geen zekerheid krijgen over hun afkomst. Bijna twee jaar na het goedkeuren van de resolutie wil ik u de volgende vragen stellen.

Welke stappen zijn al ondernomen om de geclassificeerde stukken die betrekking hebben op de metissen in de archieven van de diverse federale instanties, ambtshalve te declassificeren?

- Zijn er contacten gelegd met kerkelijke instanties om hun archieven open te stellen?

- Zijn er al concrete plannen om een gedenksteen op te richten en een plechtige herdenkingsverklaring af te leggen?

- Op welke manier worden initiatieven afgestemd met de deelstaten, zoals bijvoorbeeld inzake de archieven van adoptiestructuren, gemeenten en andere organisaties?

- Is er al nagegaan op welke manier "moreel en administratief herstel" mogelijk is voor de moeders van wie de kinderen zijn ontnomen en de metissen zelf, zoals in verzoek 9 van de resolutie wordt gevraagd? Zijn er al concrete aanvragen geweest tot schadeloosstelling, en op welke manier worden deze behandeld?

- Welke plannen heeft u om de uitvoering van de resolutie te versnellen, voor wat uw bevoegdheden betreft?

01.02 **Annick Ponthier** (VB): Mevrouw de vicepremier, de metissenkinderen werden in het regime van de

koloniale staat onderworpen aan sociale stigmatisering en sancties. Onder meer de Belgische Staat ontvoerde hen en was de oorzaak van hun ontheming. Nadien kwamen zij veelal in weeshuizen of bij adoptieouders in België terecht.

Reeds geruime tijd vechten zij voor erkenning op familiaal en administratief vlak. De Belgische Kerk en de toenmalige eerste minister hebben zich geëxcuseerd ten aanzien van de metissengemeenschap. In 2018 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers unaniem de resolutie omtrent de metissenkinderen goedgekeurd. De resolutie erkent de gerichte segregatie waarvan metissen het slachtoffer waren onder het koloniaal bestuur van Belgisch Congo, Rwanda en Burundi tot 1962 en na de dekolonisatie, alsook het daarmee samenhangende beleid van gedwongen ontvoering, waarmee ik de titel van de resolutie aanhaal. De unanieme goedkeuring van die resolutie in de Kamer dateert intussen van twee en een half jaar geleden. De verklaring ter zake van de regering dateert van anderhalf jaar geleden.

Na de excuses en de intentieverklaring tot eerherstel dienen natuurlijk ook de maatregelen en de acties te volgen. De verschillende verenigingen die mede ten grondslag lagen van de resolutie, zijn uiteraard, terecht, zeer alert omtrent de uitvoering ervan.

Tijdens de lange periode van lopende zaken heeft de metissengemeenschap zich geduldig opgesteld, maar sinds het aantreden van de nieuwe regering wil die gemeenschap natuurlijk snel vooruitgang geboekt zien.

Mede daarom heb ik u over de kwestie in het algemeen en de opvolging van de metissenresolutie specifiek ondervraagd in de commissievergadering van 16 december 2020. U hebt toen een zeer gedetailleerd antwoord gegeven, waarvoor overigens dank, omtrent de stand van zaken, telkens per verzoekend onderdeel van de resolutie. Dat bood ons als commissieleden alvast een goed overzicht van wat er sindsdien allemaal gebeurd is en, vooral, van wat er nog moet gebeuren.

Dat er nog veel moet gebeuren, blijkt enerzijds uit de feiten en anderzijds ook uit de informatie die wij concreet ontvangen hebben via de vzw Metissen van België. In het schrijven, gericht aan onder andere de Kamervoorzitter, waarvan u ongetwijfeld kennis hebt genomen, leren wij dat de slachtoffers nog steeds te maken hebben met tal van moeilijkheden op verschillende vlakken. Zo ondervinden metissen van wie de Belgische nationaliteit werd ontnomen, nog altijd problemen om dat recht te zetten of aan te passen, wat weliswaar onder de bevoegdheid van de minister van Justitie valt, maar waarvoor u als vice-eersteminister, bevoegd voor buitenlandse betrekkingen, een mogelijk onrechtstreekse inbreng kunt hebben of waarbij u toch een stimulerende rol kunt innemen.

Met betrekking tot het faciliteren van de zoektocht van metissen naar hun afstamming zijn er nog altijd uitdagingen, meer bepaald voor de Belgische diplomatie. Zo haalt de vzw in het schrijven aan dat er heel wat fout loopt inzake de doorstroming van informatie met het oog op de identificatie van de Afrikaanse biologische ouders vanuit de ambassades, ook al heeft Buitenlandse Zaken daarvoor richtlijnen opgesteld. Die richtlijnen blijken in de praktijk te beperkt of onvoldoende te zijn.

Voorts hebben wij genoteerd dat de Belgische ambassadeur wel de kwestie van de toegang tot de archieven bij de Heilige Stoel heeft aangekaart, maar over het gevolg dat daaraan dient te worden gegeven, blijft het voorlopig nog altijd koffiedik kijken.

Over de openstelling van de koloniale archieven van de FOD Buitenlandse Zaken voor onderzoek naar de afstamming van metissen is al heel veel gezegd; vaststaat dat het een proces van lange adem is. De redenen daarvoor werden reeds aangehaald in uw vorig antwoord en ook tijdens de hoorzittingen in de bijzondere commissie betreffende het koloniaal verleden, waarvan ik ook deel uitmaak. Collega De Vriendt zal dat zeker beamen.

Die opdracht kan naar eigen zeggen nog een paar jaar duren. Bovendien bestaat er nog altijd onduidelijkheid over de financiering van bepaalde delen van het onderzoek. Er is nog altijd nood aan bijkomend budget. Ik hoop dat u straks in uw antwoord een stand van zaken kunt geven met betrekking tot de financiering voor het onderdeel historisch onderzoek.

Een laatste heel gevoelig item voor de metissengemeenschap, is het feit dat er nog altijd geen gedenksteen is om de herinnering aan die toch wel pijnlijke geschiedenis te bestendigen. U zou daarover nader overleg plegen in de nieuwe regering. U hebt dat ook aangegeven bij een vorige vraag. Wat zijn de resultaten van dat overleg?

De concrete uitwerking van de resolutie verloopt traag, te traag in eerste instantie voor de slachtoffers en hun familieleden zelf. Het herstel is dringend aan de orde. We zien dat er vooralsnog niet werd tegemoetgekomen aan bepaalde klachten en verzuchtingen.

De vzw Metissen van België heeft in haar officieel schrijven aan de Kamervoorzitter en alle volksvertegenwoordigers concrete voorbeelden aangehaald van vaak louter administratieve problemen, waardoor het zeer visueel wordt waar het schoentje wringt.

Hoe reageert u op alle opmerkingen van de vzw Metissen van België? Ik vermoed wel dat die bemerkingen ook leven bij de andere betrokken verenigingen of instanties.

Welke concrete stappen heeft de regering intussen nog genomen of zal zij op korte termijn nemen om de resolutie uit te voeren?

01.03 Minister **Sophie Wilmès**: Mevrouw Ponthier, mijnheer De Vriendt, tijdens de commissievergadering van 16 december 2020 heb ik een uitgebreid overzicht gegeven van de stappen die reeds gezet werden ter uitvoering van de resolutie betreffende de metissen van 29 maart 1880.

Zo werd een en ander gecoördineerd, waar dat opportuun was, tussen de federale regering en de deelstaten, bijvoorbeeld tussen het Algemeen Rijksarchief, Kind&Gezin en het onlangs opgerichte afstammingscentrum en de Autorité centrale communautaire. Voor een jongste stand van zaken betreffende de burgerlijke stand en de Belgische nationaliteit verwijs ik naar het antwoord dat de minister van Justitie op 13 januari jongstleden in de commissie voor Justitie heeft gegeven.

Mijn departement heeft bovendien reeds in mei 2019 de nodige instructies gegeven, zodat Belgische metissen van koloniale oorsprong conform het Belgische reglementaire kader hulp kunnen krijgen van onze ambassade en diplomatieke posten bij de identificatie van hun Afrikaanse biologische ouders. Ook heeft de Belgische ambassade bij de Heilige Stoel de kwestie van de toegang tot de archieven bij de desbetreffende religieuze congregatie in Rome aangekaart.

De FOD Buitenlandse Zaken heeft beslist zijn koloniaal archief te declassificeren en over te dragen aan het Algemeen Rijksarchief. De overdracht is in volle gang, maar heeft door de huidige gezondheidssituatie en de voorafgaande antischimmelbehandeling, die een groot deel van het archief moest krijgen, enige vertraging opgelopen.

Het departement heeft ook contact met andere federale diensten over de declassificatie en de over te dragen delen van het koninklijk archief die in ons bezit zijn, maar die gedeeltelijk onder hun jurisdictie vallen.

De eerste fase van het onderzoeksproject over de gezamenlijke leiding van de FOD Buitenlandse Zaken en het Algemeen Rijksarchief is lopende. Begin februari 2021 is de website van het onderzoeksproject Resolutie Metissen online geplaatst. Er staat veel informatie op de website over het project. De betrokkenen kunnen er hun aanvraag indienen via een formulier. Voor de tweede fase van het project, namelijk het omstandige historische onderzoek, waren er, zoals staatssecretaris Dermine in de vergadering van de commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen van 2 februari 2021 heeft verduidelijkt, contacten tussen de bevoegde kabinetten om de nodige financieringsmiddelen te vinden.

Ik herinner eraan dat de eerste minister, toen hij op 4 april 1919 tijdens de plenaire vergadering van het federaal Parlement een plechtige herdenkingsverklaring uitsprak, zich namens de Belgische federale regering verontschuldigde bij – ik lees – "de metissen uit de periode van de Belgische kolonisatie en hun families voor het onrecht dat hen is aangedaan en het leed dat zij hebben moeten doorstaan".

De oprichting van een gedenksteen of een ander tastbaar gedenkm monument zal, nu de nieuwe regering in functie is, worden onderzocht. Wij hebben de metissenverenigingen uitgenodigd om ter zake suggesties te doen.

Alle voorgaande initiatieven maken deel uit van het morele en administratieve herstel voor, enerzijds, de onrechtvaardigheden jegens de Afrikaanse moeders van wie de kinderen werden ontnomen en, anderzijds, het nadeel dat aan de metissen geboren tijdens de Belgische kolonisatie, werd berokkend. Bijkomende vorderingen tot herstel zullen geval per geval met toepassing van de bestaande wetten worden onderzocht.

Er is dus al in belangrijke mate gevolg gegeven aan de resolutie van 29 maart 2018.

Zoals ik in mijn antwoord van 16 december 2020 ook al had aangegeven, hebben wij sinds het aantreden van de nieuwe regering de regeringspartners op de hoogte gebracht en opnieuw contact opgenomen met de verenigingen. Mijn diensten en mijn kabinet zullen met de verenigingen en belanghebbenden blijven overleggen om de uitvoering van de resolutie te bespreken. De komende week is er trouwens een nieuwe vergadering gepland.

01.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik dank u voor het precieze antwoord op zowat al mijn vragen.

Ik wil met een reeks vragen polsen naar de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van die belangrijke resolutie. Ik heb in dat kader ook al vragen gesteld aan de minister bevoegd voor het wetenschapsbeleid. U zult het ongetwijfeld met mij eens zijn dat er al veel werk is uitgevoerd maar dat een aantal zaken nog gerealiseerd moet worden.

Ik zal het dossier dus blijven opvolgen, ook als voorzitter van de bijzondere commissie betreffende Congo en het koloniaal verleden. Wij zullen de problematiek daar in detail bekijken.

01.05 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de vicepremier, u hebt grotendeels een kopie gegeven van uw antwoord van 16 december, met hier en daar een kleine aanvulling, onder andere wat het openbaar maken van het contactpunt betreft. U zei dat er sinds het aantreden van de nieuwe regering contact is opgenomen met de verenigingen. Dat is absoluut aanbevelenswaardig, maar blijkbaar heeft het nog niet voor geruststelling gezorgd bij de verenigingen. Begin dit jaar vond men het immers nog nodig om via een officieel schrijven aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers nogmaals de pijnpunten aan te geven, waardoor de betrokkenen nog steeds geen eerherstel genieten.

Voor veel metissen is dat een zeer gevoelig punt. Het gaat dan om de kwestie van de terugvordering van de nationaliteit. Men zegt dat er een onduidelijke aanpak is inzake de akte van de burgerlijke stand en dat de instructies aan de ambassades onvoldoende bekend zijn. Voorts is er nood aan de ontsluiting van bepaalde archieven. Wat dat punt betreft, kunnen we absoluut alle begrip opbrengen voor de situatie. Het gaat ook over de slechts gedeeltelijke financiering. U hebt niet uitgeklaard hoe ver het staat met de toewijzing van 1 miljoen euro nodig voor het historisch onderzoek. Ook over het uitblijven van een officieel herdenkingsmonument blijft u op de vlakte. Ik vind dat bijzonder jammer.

De metissen van België zeggen met zoveel woorden dat ze vrezen dat de resolutie en het pardon van de Belgische Staat veeleer een doekje voor het bloeden vormen. Zij menen dat er geen of onvoldoende werk wordt gemaakt van de volledige uitvoering van de resolutie.

Men klaagt dat het er vaak op lijkt – dit is eigenlijk heel pervers – dat de administratieve vooruitgang bij de verwerking van een dossier een obstakel vormt in plaats van aanzet tot een constructieve of een oplossingsgerichte houding van de administratie.

U werpt op dat er sinds de goedkeuring van de resolutie al veel werk werd verzet, ook op het vlak van de coördinatie tussen de federale overheid en de deelstaten. Ik ontken dat absoluut niet, maar er is nog veel werk aan de winkel. Ik ben ervan overtuigd dat wij niet mogen talmen om snel waar mogelijk vooruitgang te boeken.

Mevrouw de voorzitter, ik heb daarom gisteren via de diensten een motie van aanbeveling ingediend. Daarin vragen wij de regering dat er in samenwerking met de deelstaten, de betrokken administraties en de ambtenaren, in de geest van de resolutie ten volle en met spoed werk wordt gemaakt van de effectieve en volledige uitvoering en concretisering van de metisresolutie. Voorts vragen wij dat de regering ervoor zorgt dat de resultaten van het onderzoek van de verschillende werkgroepen, die naar aanleiding van de resolutie aan het werk zijn gegaan, zullen worden bezorgd aan de bijzondere commissie betreffende het koloniaal verleden, zodat wij daar ook wat dat betreft een totaalplaatje kunnen krijgen en onze werkzaamheden op dat vlak kunnen optimaliseren.

Moties
Motions

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion, les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Annick Ponthier en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van mevrouw Annick Ponthier
en het antwoord de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en van de Federale Culturele Instellingen,
- gezien het feit dat metiskinderen in de koloniale staat werden onderworpen aan sociale stigmatisering en sancties;
- gezien het feit dat o.m. de Belgische Staat ervoor zorgde dat die kinderen ontvoerd en ontheemd werden, zo in weeshuizen of bij adoptieouders in België terecht kwamen en reeds geruime tijd vechten voor erkenning op familiaal en op administratief vlak;
- refererend aan de unaniem goedgekeurde resolutie van de Kamer van 29 maart 2018 over de segregatie waarvan de metissen uit de periode van de Belgische kolonisatie in Afrika het slachtoffer zijn geweest (DOC 54/2952/007);
- rekening houdend met het feit dat de uitwerking en de concretisering van de resolutie over de segregatie waarvan de metissen uit de periode van de Belgische kolonisatie in Afrika het slachtoffer zijn geweest, nog niet volledig werd uitgevoerd;
- refererend aan het officiële schrijven door de vzw Metissen van België, gericht aan de Kamervoorzitter en aan alle volksvertegenwoordigers en de opsomming die daarin wordt gemaakt m.b.t. zeer concrete en administratieve problemen waaraan nog niet tegemoet werd gekomen;
- overwegende dat dit de vereniging van Metissen in België het gevoel geeft dat de resolutie en het pardon van de Belgische Staat slechts een doekje voor het bloeden is;
- overwegende dat er een dringende nood bestaat aan de uitvoering van de resolutie, dat het nuttig en noodzakelijk is dat de Bijzondere Commissie Koloniaal Verleden kennis neemt van alle elementen van het dossier, maar dat dit geenszins mag betekenen dat een en ander *on hold* wordt geplaatst;
vraagt dat de regering
- in samenwerking met de Gemeenschappen, met de betrokken administraties en hoge ambtenaren in de geest van de resolutie ten volle en met spoed werk maakt van de effectieve en volledige uitvoering en concretisering van de 'Metisresolutie' (DOC 54/2952/007)
- ertoe bijdraagt dat de resultaten van het onderzoek van de verschillende werkgroepen die naar aanleiding van de 'Metisresolutie' aan het werk zijn gegaan, zullen worden overgemaakt aan de Bijzondere Commissie Koloniaal Verleden."

Une motion de recommandation a été déposée par Mme Annick Ponthier et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de Mme Annick Ponthier
et la réponse de la vice-première ministre et ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et du Commerce extérieur, et des Institutions culturelles fédérales,
- vu le fait que les enfants métis ont été victimes de stigmatisation sociale et de sanctions dans l'État colonial;
- vu le fait qu'entre autres l'État belge a fait en sorte que ces enfants soient enlevés et déracinés, et atterrissent dans des orphelinats ou chez des parents d'adoption en Belgique et que ces personnes luttent depuis longtemps pour une reconnaissance au niveau familial et administratif;
- se référant à la résolution de la Chambre du 29 mars 2018 relative à la ségrégation subie par les métis issus de la colonisation belge en Afrique, adoptée à l'unanimité (DOC 54/2952/007);
- compte tenu du fait que l'exécution et la concrétisation de la résolution relative à la ségrégation subie par les métis issus de la colonisation belge en Afrique n'ont pas encore été entièrement réalisées;
- se référant au courrier officiel de l'ASBL Métis de Belgique, adressé à la présidente de la Chambre et à tous les députés, et à l'énumération qui y est faite des problèmes très concrets et des problèmes administratifs non encore résolus;
- considérant que ces éléments donnent l'impression à cette association Métis de Belgique que la résolution et le pardon demandé par l'État belge ne sont qu'un cache misère;
- considérant qu'il existe un besoin urgent d'exécution de la résolution, qu'il est utile et nécessaire que la Commission spéciale Passé colonial prenne connaissance de tous les éléments du dossier, mais que cela ne peut en aucun cas signifier la mise à l'arrêt momentanée de l'une ou l'autre tâche;
demande au gouvernement
- en collaboration avec les Communautés, les administrations et les hauts fonctionnaires concernés,

d'œuvrer entièrement et rapidement, dans l'esprit de la résolution, à une exécution et à une concrétisation effectives et complètes de la "Résolution métis" (DOC 54/2952/007);
- de contribuer à ce que les résultats de l'analyse effectuée par les différents groupes de travail dans la foulée de la "Résolution métis" soient transmis à la Commission spéciale Passé colonial."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Michel De Maegd.
Une motion pure et simple a été déposée par M. Michel De Maegd.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

02 Samengevoegde interpellatie en vraag van

- Ellen Samyn aan Sophie Wilmès (VEM Buitenlandse en Europese Zaken) over "De situatie in Venezuela" (55000092I)
- Michel De Maegd aan Sophie Wilmès (VEM Buitenlandse en Europese Zaken) over "De politieke situatie in Venezuela na de verkiezingen van december 2020" (55013203C)

02 Interpellation et question jointes de

- Ellen Samyn à Sophie Wilmès (VPM Affaires étrangères et européennes) sur "La situation au Venezuela" (55000092I)
- Michel De Maegd à Sophie Wilmès (VPM Affaires étrangères et européennes) sur "La situation politique au Venezuela à la suite de l'élection de décembre 2020" (55013203C)

02.01 **Ellen Samyn (VB):** *De impasse in Venezuela, na de zogenaamde verkiezingsoverwinning van Maduro begin december 2020, blijft dramatisch. Ondertussen hebben reeds 5 miljoen Venezolanen het land verlaten. De Verenigde Naties vreest dat dit cijfer tegen eind 2021 nog zal oplopen tot 7 miljoen Venezolanen die het land uiteindelijk zullen hebben ontvlucht. Maduro nam opnieuw de macht over na de illegale en onrechtmatige parlementsverkiezingen die op 6 december 2020 werden georganiseerd. Dit verkiezingsproces voldeed niet aan de internationaal aanvaarde voorwaarden en normen, noch aan de Venezolaanse wetten. 80% van de Venezolanen nam niet deel aan de verkiezingen. Door deze illegale verkiezingen hebben oppositieleider Juan Guaidó en zijn medestanders geen meerderheid meer in het nieuw verkozen parlement.*

In 2019 werd Juan Guaidó door meer dan 50 landen, ook door België, erkend 'als de enige legitieme interim-president van het land totdat nieuwe vrije, transparante en geloofwaardige verkiezingen kunnen worden uitgeschreven om de democratie te herstellen'. Helaas werd het de oppositie door Maduro en zijn aanhangers onmogelijk gemaakt om Venezuela uit de impasse te halen en rechtsgeldige verkiezingen te organiseren.

Ook wat de eerbiediging en bescherming van de mensenrechten in Venezuela betreft, worden deze eens te meer met de voeten getreden: onderdrukking en bedreigingen ten aanzien van oppositieleiden, journalisten en kristische stemmen tot gedwongen verdwijningen, willekeurige opsluitingen, foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende straffen of behandelingen.

Eind september 2020 besliste de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties (UNHRC) bij hoogdringendheid om een 'onafhankelijke internationale missie' op te richten om de schending van mensenrechten in Venezuela sinds 2014 te onderzoeken. Ook de Europese Unie heeft bij monde van Josep Borrell, de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de jongste maanden getracht op zoek te gaan naar een oplossing voor de politieke impasse die Venezuela treft.

Graag verneem ik van de minister het volgende.

De nieuwe president van de Verenigde Staten gaf reeds te kennen nog steeds de oppositieleider Juan Guaidó als de legitieme interim president te erkennen in afwachting van rechtsgeldige verkiezingen; wat is het standpunt van België en bij uitbreiding, wat is het standpunt van de Europese Unie?

Zijn er reeds resultaten bekend van de onafhankelijke internationale missie van de UNHCR?

Naar verluidt worden er nog minstens 350 politieke gevangenen vastgehouden in Venezuela. Zal u dit enerzijds aankaarten op Europees niveau en zal u anderzijds aandringen bij de Venezolaanse autoriteiten naar hun onvoorwaardelijke en onmiddellijke vrijlating?

Worden de internationale sancties die destijds getroffen werden verder aangehouden, gezien er sprake is van grove schendingen van de mensenrechten in Venezuela?

Heeft u contact gehad met de ambassadeur van Venezuela over de gruweldaden van het totalitaire regime van Maduro?

02.02 Michel De Maegd (MR): *Madame la ministre, le scrutin législatif qui s'est tenu en décembre dernier avait été boycotté par une grande partie de l'opposition, ce qui avait mené à un taux d'abstention record et à une large victoire des partis chavistes. Le parti du président, dont la réélection est elle-même contestée, et ses alliés bénéficient donc désormais d'une large majorité.*

Il y a quelques jours, le Parlement européen adoptait une résolution, initiée par le groupe Renew Europe, dans laquelle les députés demandais aux États membres de continuer à reconnaître le mandat de l'Assemblée nationale légitime du Venezuela, élue en décembre 2015. Il y était également demandé de continuer à reconnaître le mandat du président légitime de l'Assemblée nationale et du président légitime par intérim du Venezuela, Juan Guaidó.

Pourtant, le Conseil des ministres des Affaires étrangères de l'Union européenne a pris la décision, le 25 janvier dernier, de ne pas suivre cette voie et s'est contenté de réitérer l'appel de l'UE à reprendre des négociations politiques entre pouvoir en place et opposants. Le Conseil émet également la menace de nouvelles sanctions ciblées.

Madame la ministre, comment a été prise cette décision du Conseil Affaires étrangères? Quels arguments ont-ils été mis en avant pour ne pas suivre la résolution adoptée par le Parlement européen? Quelle était la position de la Belgique dans ce processus?

Plus largement, comment l'Union européenne entend-elle maintenir la pression pour faire évoluer la situation sur place? Un dialogue est-il prévu?

Enfin, pour ce qui concerne la menace de sanctions, comment celles-ci pourraient-elles se traduire concrètement, et dans quelles conditions?
Je vous remercie.

02.03 Sophie Wilmès, ministre: *Madame la présidente, en réponse aux questions sur la situation au Venezuela, je voudrais me référer d'abord aux récentes conclusions adoptées lors du Conseil des Affaires étrangères du 25 janvier.*

Il indique que l'Union européenne ne reconnaît pas le processus électoral du 6 décembre 2020 comme crédible, inclusif et transparent, et, par conséquent, comme représentatif de la volonté démocratique du peuple vénézuélien. L'Union européenne estime que la seule solution possible pour sortir de la crise au Venezuela est une reprise rapide des négociations politiques et le lancement urgent d'un dialogue et d'un processus de transition sous la direction du Venezuela en vue de la tenue d'élections locales, législatives et présidentielles qui soient crédibles, ouvertes à tous et, à nouveau, transparentes.

L'Union européenne continue à soutenir tous ceux qui luttent pour un avenir démocratique dans ce pays et l'appel à la liberté, à la sécurité de tous les opposants politiques et en particulier les représentants des partis d'opposition élus à l'assemblée nationale de 2015 et, plus particulièrement, Juan Guaidó ainsi que les autres représentants de l'opposition démocratique.

*L'Union européenne les considère comme des acteurs importants et des interlocuteurs privilégiés. L'Union européenne continuera à s'investir et à travailler avec toutes les parties prenantes pour encourager un dialogue pacifique et démocratique et une solution durable à la crise, et pour ce faire, elle continuera à travailler étroitement avec ses partenaires internationaux dits *like minded*, principalement au travers du groupe de contact international et elle poursuivra également la coordination avec le groupe de Lima et les États-Unis, et continuera ses efforts de *outreach* auprès d'autres acteurs régionaux.*

België steunt ten volle de geschetste EU-aanpak. Een democratische oplossing kan enkel worden gevonden door een dialoog met alle partijen. Het spreekt voor zich dat Juan Guaidó en de leden van de nationale assemblee van 2015 daarin een grote rol spelen. Dat is belangrijker dan een semantische discussie over de

erkenning of een bepaald statuut dat al dan niet wordt toegekend. België volgt in dat kader het principe om enkel staten te erkennen en bovendien zou een formele erkenning van Guaidó en de nationale assemblee van 2015 een precedent scheppen dat een oplossing voor andere conflicten elders in de wereld zou kunnen bemoeilijken. De beperkende maatregelen die de EU al had genomen, blijven van kracht. Daarnaast zal de EU, zoals werd aangegeven in de conclusies van de Raad, nagaan of de maatregelen verder kunnen worden uitgebreid.

Tijdens de 45ste sessie van de Mensenrechtenraad steunde België de onafhankelijke internationale missie en gaf uiting aan zijn diepe bezorgdheid over de situatie, met name over willekeurige detentie en de omstandigheden van die detentie.

En outre, notre pays a demandé des informations sur les mesures prises par les autorités pour surveiller la situation dans les centres de détention et puisque vous posez la question, je vous informe ne pas avoir eu récemment de contacts avec l'ambassadeur du Venezuela en Belgique. Je vous remercie.

02.04 Ellen Samyn (VB): Dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister.

De situatie in Venezuela is en blijft dramatisch. Twee jaar geleden bracht parlamentsvoorzitter Juan Guaidó nog hoop op verandering, maar helaas, en zeker na de onrechtmatige verkiezingen van 6 december, is het Venezolaanse volk er niet in geslaagd om het linkse, autoritaire regime van Maduro een stap opzij te doen zetten. De Venezolaanse bevolking leeft ondertussen in angst en lijdt onder de repressie. Miljoenen mensen zijn het land ontvlucht en Maduro misbruikt de sancties die op het olieland rusten als argument om de diepe economische malaise te verklaren.

De burgerrechten en mensenrechten van de Venezolanen worden geschonden, van onderdrukking en bedreigingen ten aanzien van oppositieleden, journalisten en kritische stemmen tot gedwongen verdwijningen, willekeurige opsluitingen, foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende straffen en behandelingen. In deze verwijs ik ook naar de minstens 350 politieke gevangenen die momenteel door het regime worden vastgehouden. U verwijst ernaar in uw antwoord.

Venezuela heeft dringend nood aan een politieke oplossing om een einde te maken aan de huidige impasse. België kan mee aan de kar trekken om op het Europese en internationale niveau alles in het werk te stellen om samen te werken met alle politieke en maatschappelijke actoren die van Venezuela weer een democratie willen maken, in de eerste plaats, en wat ons betreft, meer bepaald met oppositieleider Juan Guaidó, die nog steeds de rechtmatige interim-president is.

Een internationaal engagement moet worden aangegaan om processen in gang te steken met als einddoel het organiseren van nieuwe, ditmaal wettelijke, vrije en democratische verkiezingen. In de motie die wij voorleggen, vragen wij dus, net zoals recentelijk opnieuw bevestigd door het Europees Parlement, om Juan Guaidó als legitieme interim-president te erkennen, in afwachting van nieuwe, rechtsgeldige verkiezingen. U sprak wel van een precedent en u zei dat België alleen een staat erkent, maar ik hoop toch dat u ons daarin zult volgen.

Wij vragen de regering ook erop aan te dringen bij de Venezolaanse autoriteiten om de minstens 350 politieke gevangenen onvoorwaardelijk en onmiddellijk vrij te laten, want het gaat om een grove inbreuk op de vrijheid van meningsuiting, door het regime te veroordelen.

Wij moeten een boodschap van hoop brengen bij de Venezolaanse bevolking, die het grootste slachtoffer is in heel deze impasse, hoop dat de democratie uiteindelijk zal zegevieren in Venezuela.

02.05 Michel De Maegd (MR): Madame la présidente, madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Nous resterons bien entendu attentifs à ce dossier. Il est évident en effet que les négociations politiques sont la clé en ce moment, négociations entre, d'une part, Juan Gaidó et les parlementaires de l'Assemblée nationale élus en 2015 et, d'autre part, les partis chavistes qui sont sortis vainqueurs de ce scrutin pour le moins litigieux.

Si ces négociations n'aboutissent pas, il faudra à ce moment-là réexaminer la question des sanctions, mais ne mettons pas la charrue avant les bœufs. Je vous remercie.

Moties

Motions

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Ellen Samyn en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van mevrouw Ellen Samyn
en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en van de Federale Culturele Instellingen,
- gezien de aanhoudende en verergerde humanitaire crisis in Venezuela;
- gezien de verklaringen van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van 6 januari 2021;
- gezien de aangenomen resolutie van het Europees Parlement van 21 januari 2021 over de jongste ontwikkelingen met betrekking tot de Nationale Vergadering van Venezuela;
- overwegende dat er onwettige en onrechtmatige parlementsverkiezingen werden gehouden op 6 december 2020;
- overwegende dat het Europees parlement in zijn resolutie van 31 januari 2019 Juan Guaidó – conform de Venezolaanse grondwet – heeft erkend als rechtmatige interim-president van de republiek Venezuela en dat nogmaals heeft bevestigd in zijn resolutie van 21 januari 2021;
- overwegende dat de eerbiediging en bescherming van de mensenrechten in Venezuela worden geschonden: van onderdrukking en bedreigingen ten aanzien van oppositieleden, journalisten en kritische stemmen tot gedwongen verdwijningen, willekeurige opsluitingen, foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende straffen of behandelingen;
- overwegende dat er nog minstens 350 politieke gevangenen worden vastgehouden in Venezuela;
vraagt de regering
- oppositieleider Juan Guaidó als de legitieme interim-president te erkennen in afwachting van nieuwe rechtsgeldige verkiezingen;
- aan te dringen bij de Venezolaanse autoriteiten om de minstens 350 politieke gevangenen vastgehouden in Venezuela onvoorwaardelijk en onmiddellijke vrij te laten;
- de grove inbreuken op de vrijheid van meningsuiting door het regime te veroordelen;
- de Venezolaanse ambassadeur te ontbieden en de situatie aan te kaarten."

Une motion de recommandation a été déposée par Mme Ellen Samyn et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de Mme Ellen Samyn
et la réponse de la vice-première ministre et ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et du Commerce extérieur, et des Institutions culturelles fédérales,
- eu égard à la persistance et à l'aggravation de la crise humanitaire au Venezuela;
- eu égard aux déclarations du 6 janvier 2021 du Haut représentant de l'Union pour les Affaires étrangères et la Politique de sécurité;
- eu égard à la résolution adoptée par le Parlement européen le 21 janvier 2021 sur les derniers développements de la situation au sein de l'Assemblée nationale vénézuélienne;
- eu égard à l'organisation, le 6 décembre 2020, d'élections législatives illégales et irrégulières;
- considérant que dans sa résolution du 31 janvier 2019, le Parlement européen avait reconnu – conformément à la Constitution vénézuélienne – la légitimité de Juan Guaidó en tant que président ad interim de la République du Venezuela, et qu'il a confirmé cette attitude dans sa résolution du 21 janvier 2021;
- eu égard à la violation des droits humains au Venezuela, allant de la répression et des menaces à l'égard de membres de l'opposition, de journalistes et de voix critiques aux disparitions forcées, incarcérations arbitraires, tortures et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants;
- considérant qu'il reste au moins 350 prisonniers politiques au Venezuela;
demande au gouvernement
- de reconnaître, en attendant de nouvelles élections régulières, le chef de l'opposition Juan Guaidó en tant que président ad interim légitime;
- de plaider auprès des autorités vénézuéliennes pour la libération inconditionnelle et immédiate des 350 prisonniers politiques au moins encore incarcérés au Venezuela;
- de condamner les violations flagrantes de la liberté d'expression par le régime;

- de convoquer l'ambassadeur du Venezuela et de dénoncer la situation".

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Michel De Maegd.

Une motion pure et simple a été déposée par M. Michel De Maegd.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Le développement des questions et interpellations se termine à 14 h 47.

De behandeling van de vragen en interpellaties eindigt om 14.47 uur.